



GJON GJERGJAJ

**BUKUROSHJA
E DËTIT**

Gjon Gjergjaj
BUKUROSHJA E DETIT

Biblioteka
"GURAKUQI"

Redaktor
RIFAT KUKAJ

Recensent
ARIF DEMOLLI

GJON GJERGJAJ
BUKUROSHJA E DETIT

RILINDJA
Prishtinë
1992

LINDI DIELLI

Me zog e cicërim'
këngët çelin fushës,
diell i fshatit tim
qesh në sy t'drenushës...

Ëndrrat i hapëruan
me fustan t'artë
një çikëz pushuan
majë plepit t'lartë...

LUMI MË KRUSHQ

Krahët e lojës i hap vera,
Kallinjtë n'arë i puth era...

N'vesh vë ëndrrën si qershinë,
Zemra e rrezes rrëzëllin.

Përrallat buzë lumit rrush,
Mirusha me ujëvaret prush.

Nga i mori buzëqeshjet si ar?
Prej lumit nga krushku i parë.

LISIT

Ti

që u bërë hije krojeve
që tokën e forcove me eshtra,
që ëndrrave u dhe shpirt,
që ua mësove udhën e largët,
që diellin e mbajte në prehër,
që ujkut ia shkurtove rrugën,
tani lis miku më i mirë,
hapi krahët, merr frymë i lirë,
hapi krahët, merr frymë i lirë!



FSHATARI IM

Djersë e farë në ara,
mundimet i mbijnë si lule,
ec tehut të furtunës,
zemrën e shtron si sofrën,
gjaku i këndon fli,
dashurisë ia mëson rrugën e humbur
skaj hullive t'buzëqeshura,
skaj hullive t'buzëqeshura!

PËRRALLA LËPIHET SI AKULLORE

Vendi ku pushoi dielli,
ku u puthën ëndrrat,
ku dashuria kishte rrugën,
ku mali kishte këngën,
ku besa kishte zogun,
ku dreri kishte strofkën prore,
ku përralla lëpihet si akullore,

aty kush e ka shtëpinë?
Përralla që rrit fëmijërinë...

PËR NËNËN

Për ty
lulet
vrapojnë pas rrezeve
të ta ngrohin zemrën,
vrapojnë pas zogjve
të ta fshijnë lotin
e ta shtojnë blerimin,
lulet
i shterrin krojet,
thithin freskinë,
të ta shtojnë dashurinë,
nënë, o nënë!

TROKITJE E BARDHË

Në derë t'shtëpisë
lejleku trokiti
n'vetullë t'çatisë
një rreze ndriti.

Me fëmijë gëzojnë
ara e fusha,
erën shalojnë
bashkë me drenusha.

E çup'zave këngë
si valëza n'sheje
fshatit pa brengë
n'dridhje hareje...

LOJA E THYER

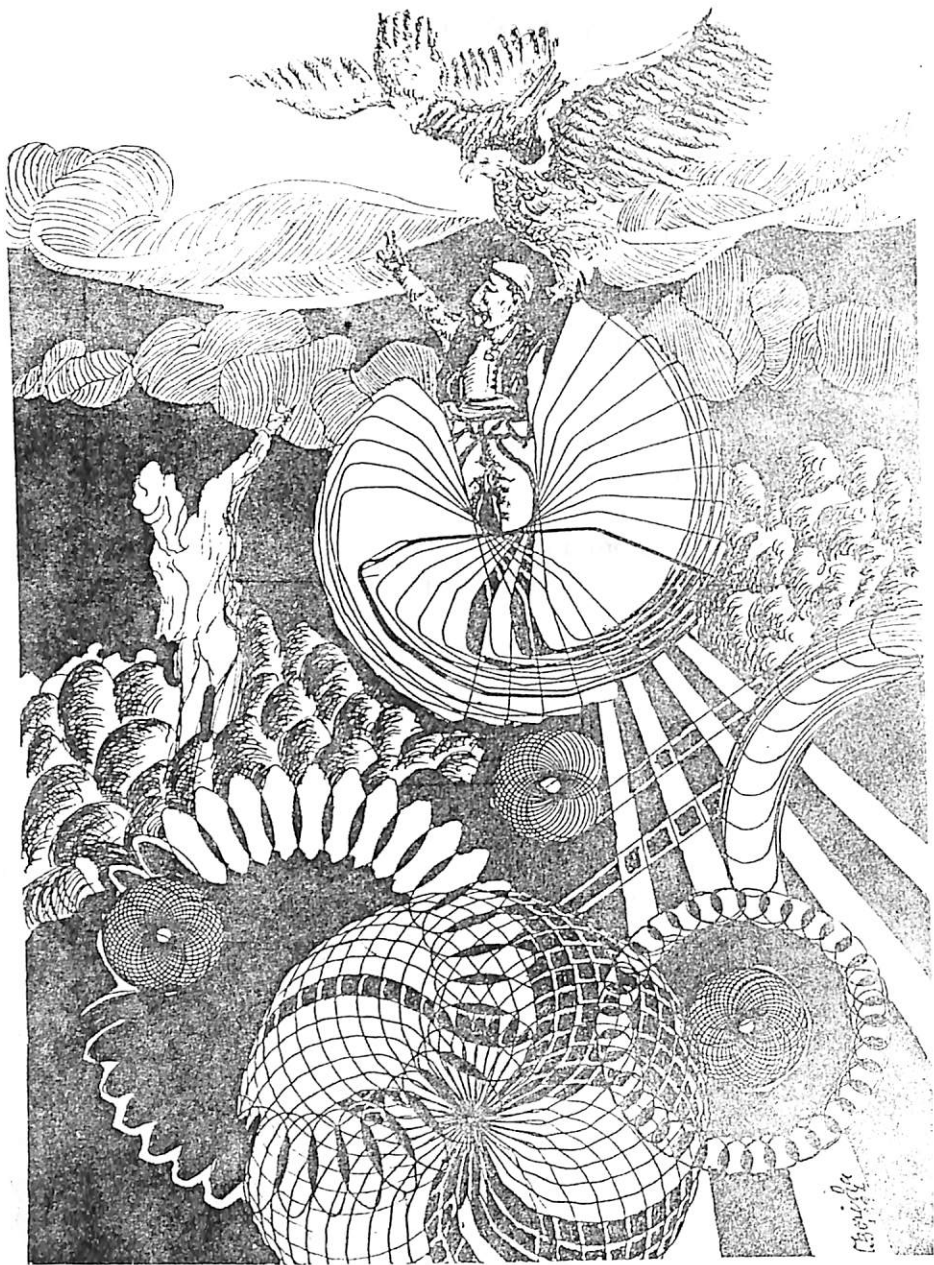
Lulja çel dhe në flakë t'pushkës,
erë baroti afsh i bukës...

Dhunën shtruan dhe mbi ugare
hijet e errëta - barbare.

Loja u thye në shteg të hënës,
klidhje e fortë në zemër t'nënës.

Zogjtë i helmuan në gji t'shkollës
me dorë gjarpri, me gjuhë t'bollës.

Ky gabim t'ligut s'i falet:
si s'e di që s'trembën malet?!



MBYLLET DERA, HAPET DERA

Mbyllet dera, hapet dera-
dënes dimri, qesh pranvera,
mbyllet dera, hapet dera-
ik' lulebora, vjen lulevera.

Mbyllet dera, hapet dera-
del gjyshi, futet nipi,

mbyllet dera, hapet dera
porsi çorapëgjata Pipi.

Mbyllet dera, hapet dera,
nxiton lumi, e pret deti,

mbyllet dera, hapet dera,
kështu rrapllon me fjalë poeti.

TI E DRINI

- Mjegullën kush e gris?
- Drini bashkë me ty.
- Terrin kush e shashtis?
- Guximi në sy.

SI GJYLE TOPI

- Oj dada Rukë
si i ke "çakajtë",
a t'përngjajnë ty,
apo janë si dajtë?

- Po, moj Dila e Palit,
por rriten, ka dashur Zoti,
po rriten, po rriten
si gjyle topi.

- T'i shohësh, oj Dilë,
s'janë aq të mëdhenj,
por nga toka e vet
kush s'i ndan, hej!

Cilikoj si guri
kur t'i ka deti,
kënaqen fushë e mal,
kënaqet mileti.

Toka merr frymë
n'oxhak e n'trëndafilë
oj dada Rukë,
o lokja Dilë!

BUZËQESHJET

Dielli buzëqesh
lulja hapi petalet
sa këtu e në kreshtë
nëna Bute krahët...

Lejlek i bardhë
oxhakun merr në gji,
dy sytë e hareshëm
por si dy inxhi.

Këngë krojesh rrjedh
nënës damarëve i shket:
Si kaproll nën bredh
Ti paç shëndet!

HAP DERËN GUR OXHAKU

Hap derën gur oxhaku
njerëz si valët e Drinit
për ta vrarë te praku
ëndrrën e kimit.

Krushq të mallëngjyer
ligjërojnë si det
një rreze e shkëlqyer
në shtëpi hyri vet.

Çohet xha Sokoli
kur e lyp ujdia,
dhe i fal gjaqet
vritet hasmëria.

Kulla flet një fjalë:
- O burra, aferim,
le t'rriten vajzë e djalë
pa drojë, trishtim...

Bjeshkën me bjeshkë
pajton Anton Çetta,
Krahpërkrah me Drinin
bardh rrjedh jeta...

Zllakuqan, më 25.06.1990



JANË DY KROJE

Në fshatin tim
janë dy kroje,
njëri: ujët pelim,
tjetri: mjaltë e hoje.

Fëmijë e zogj vijnë
e pinë në krua të mirë,
fluturojnë në krahët
e motrës dëshirë.

Janë do njerëz t'marrë
që s'pinë ujë të mirë,
ëndrra, punë, e jetë:
pikëllim e trazirë...

YJET NË TOKË DO T'I ZBRES

Këngët do t'i qes në pe,
do t'i bëj qafore.

Ëndërrat do t'i kthej në ballona
hapësirës qiellore.

Yjet në tokë do t'i zbres
ta ngrehin lumin n'mëngjes.

Këmishën do ta qëndis me flutura
a s'janë këto ëndrra të bukura?

I MADH ËSHTË DETI

Më freskuan ca sferëza
nga fqinji im,

e ai kafshoi ëndrrën
në fluturim.

Të gjitha të zezat
le t'i ruajë për veti,-

i madh është deti,
i gjerë është deti...

JETA KA HALA

Peshku u ankua:
gjithkah marrin n'thua.
Le të ndryshkën grepat
le të blerojnë plepat.

Të griset çdo rrjetë,
të bëjmë gjumë të qetë!

Meqë ra fjala:

Jeta ka hala,
Jeta ka hala!

NINULLA

Lejleku, thanë, më pruri
kur nxori kallirin gruri.

Hapi derën pranvera,
ia nisi këngës vera.

Zogu i ri me fletë
ledhi qiellin, retë.

Ninulla ç'flamur valon?
Atë që nëna dëshiron.

DASHURIA MË SOLLI NË JETË

Thonë, lejleku shend e verë
me foshnjë troket në derë...

Si më solli vallë në jetë
me sqep e krah të lehtë?

Kjo është rrenë se ç'na polli:
lejleku kurrë s'na solli!

E vërteta është e vërtetë:
dashuria më solli në jetë.

Prindërve të mirë e të mbarë
në kopsht u çeli lulja e parë.

JETA JONË S'ËSHTË DREQ ME BISHT

Këndon mali
malërisht,

rrezon dielli
diellërisht,

udhëton lumi
lumërisht,

rrëfen guri
gurërisht,

ëndërron ylli
yllërisht,

jeta jonë
s'është dreq me bisht.

PESHQIT E PËRFLAKUR

**Fluturat zbukuruan qiellin
buzëqeshjet e rritën diellin.**

**Ç'u bë frymëzimi i poetit?
Po i shalon peshqit e detit.**

**Pse po duken si të përflakur?
Erdhën me një lumë t'përgjakur!**

**E plagosen me mëri
vetëm pse quhet - Dri...**

ZOGU I MËRGUAR

I ri pse ka vajtur
ai zog në kurbet?!
Jetën për të mbajtur
në shtëpinë e vet...

Lule nis nga larg
të shkurtojë largësinë,
në to dënesat-varg,
mallëngjejnë shtëpinë.

Punë ndaj të gdhirë
deri në mbrëmje
i mërguar-martir
që t'mërgojë dhembje.

PIKËÇUDITËSE E MJERIMIT

Të ngrohtë jemi -
sepse kemi
lumin, rrugën, shpresën.

Deti
me liman të ngrirë
pret anijen e bardhë.

Pikëçuditëset e mjerimit
kryqëzohen
në pikën e zezë.

Diell kurbeti
ka hapur rrjetën,
lumenj djerse, loti
vërshuan jetën...

PËR DEGËN E BLERTË

Zogu ra në lak,
loja pikoi gjak.

Shpresa kërkoi yllin,
Ylli ndriti pyllin.

N'shtek hingëlloi Gjoku,
po e shalonte zogu.

Drini rrjedh e shket
drejt detit të vet...



DIMRI

Veriu ia këndon këngë-fërfëllizën,
me akull duke ia prerë kërthizën!

Ballin e ka të mbuluar me re,
në lumë dridhet, dridhet në shé,

në shpinë i hipin djaj e kukudhë
e shalojnë udhëve të paudhë,

krushqinë e bën me acar,
tre muaj është krushk i parë...

E LANË LËKURËN

Këndeje ranë
e më s'u panë.

Këndeje ikën,
dritat fikën.

Nëpër lumë
s'bënë gjumë.

Kaluan urën,
po lanë lëkurën.

MALLKONTE SHIUN:

Sa krenar
para gjarprit të parë,

fytafyt
me gjarprin e dytë,

përpyekje e vërtetë
me gjarprin e tretë.

Derisa bishë e zezë
shkilte lulet në mëngjes.

Dhe mallkonte e mallkonte
shiun që në to ëndërronte!

FYELLI MAGJIK

Erën e zë
për bisteku -
Merimangës ia heq pëlhurën nga veku.

Frikës ia pres bishtin
me sharrë -
sharrën e thyej para se t'hyjë në mal.

Lumit ia marr timonin, e drejtoj
për Bajgorë -
Mollat i regjistroj në shkollë.

Peshqit i mësoj ta prarojnë
liqenin -
Kalit të ëndrrës ia heq frerin.

Kapela më mëson aktrimin:
bukur imitoj Çarli Çaplinin.

Dora ime çdo gjë
mrekullon -
Fyelli magjik kur më shoqëron.

ME PIKA E PRESJE

M'rrejte t'rrejta,
borxh më mbete,
me gënjeshtër
sa larg trete...

M'tore t'tora,
më dole ferrë,
pabesia
t'bën të djerrë.

Plus minus
minus plus,
e blen pulë
e të del këndu's.

Kështu jeta -
kthesë pas kthese,
me pika e presje,
me pika e presje.

DRINI I BARDHË PI ASPIRINË

Prillamiri
nëse shëtiti n'pìxhama,
gulçon, kollitet,
e mbërthen flama.

Kur fryn era
tështin lumi,
hundët i ndjell
dhe s'e zë gjumi.

Drini i Bardhë
asprinë pi,
ndaj ka ethe,
por nuk e di.

FËMIJA KA ÇELËSIN KU RRIKET KALTËRIA

Ëndërr e kaltër
në Lumin e Kuq,
është Ëndërr e Madhe,
ëndërr me krushq.
E ti shëtit
pranverë më pranverë,
t'i hapin dritaret,
ta hapin çdo derë.
T'i hap Blini
librat-pallate,
me shkronja Drini
të hip nëpër kate.
E me Agimin
je lule në livadh,
me Dukagjinin
n'Planetin e Madh.
E ti e di
ku lahet Dashuria,
paj Çuni e ka çelësin
ku rritet kaltëria.

Ç'ËSHTE FSHEHUR NË GOTË?

Një ëndërr më jep shenjë
të shkruaj poezi,
s'më lë rehat të fle:
çohu, shkruaj, mos rri!

Njëqind herë e ndez dritën,
njëqind herë e fik,
herë kalon ëndrra,
herë mbetet n'trafik.

Më shëtit ëndrra prore
e unë jep e merr,
poçi im i kredhur
e fshehur në terr!

LIRIA

Liri është
kur dreri e ka shtëpinë
aty pranë vreshtës,
liri është
kur dielli i buzëqesh
ëndrrës së laureshës.

BUKUROSHJA E DETIT

Zhytemi mbytemi
deri në fund deti,
ecim pas frymëzimit
të një poeti.

Zemrat stolisin malin
ujëvareve të Mirushës,
ç'gjurmojnë ata çuna
trëndafila të fushës?

Bukuroshja e detit
solli në Miradi
valët e argjendta
për mua e për ty.

ËNDËRRAT TROTUARIT

Ëndërrat trotuarit
sillen e sillen,
kur takohen,
dridhen, dridhen.
Ngrohtë hepohen
si valë lumi,
ledhatohen
me krahë pëllumbi,
e buzëqeshjet
gërshetohen,
n'lumenj dëshirash
reflektohen.

ME DY PALË SY

Ti e di një,
unë i di dy:
një është e botës
një është për ty.

Përrallë e lashtë
ka botën e detit,
lulëkuqja prek
flokët e poetit.

Pranë vatrës
nga gojë e plakut
ndrit, këndon
flakë e oxhakut.

Kulla më ka mua,
kulla të ka ty,
dritaret hapur
me dy palë sy.

LIBRI

Gjirin e ndritur ta shpurpuris
si blea petalet.

Aty ligjerim gurrash
e cicërimë zogjësh.

Aty ëndrrat jetojnë
që si pranverë hlerojnë.

Kush dëshiron bëhet manushaqe,
kush do sy i mësueses,

Mund të bëhesh udhë e jetës,
po deshe, velanije në oqeanë.

ORË E ÇAST

Orë e çast
orë e çast
syri-syrin
puth me gas.

Orë e çast
orë e çast
lulja e kuçe
më vjen pas.

Orë e çast
orë e çast
vetëm para
e jo pas.

Orë e çast
orë e çast
vaji me vaj
gazi me gaz.

HAPI

Dikush ka hap të madh
dikush ka hap t'vogël,
dikush s'jepet kurrë
dikush: dushk për gogël.

Dikush ka hap deti,
dikush ka hap lumi,
dikush ka ëndërr poeti,
dikush zemër pëllumbi.

Dikush çalon,
dikush gabon,
dikush pritet,
dikush rritet.

Dikush ha
dikush qan,
dikush shitet,
dikush s'shihet.

MOS LUAJ ME SHUMË LETRA

Zog, mos luaj
me shumë letra,
në dorë të mbesin,
t'bëhen të vjetra.

Nuk të duhet
ty ajo lojë,
në fund mbetesh
me gishta në gojë!

Mos trembëdhjetëshin,
se mbete brenda,
nuk bën të shiten
lulet për lenda.

EC E QËLLOJA

Veja është më e vjetër se pula,
pula është më e vjetër se veja.
E di si erdhi në jetë veja?
E di si erdhi në jetë pula?

Ec e qëlloja
cila është më e vjetër,
ec e qëlloja
a ka rrjedhë tjetër?

Njeriu erdhi në jetë thjesht
si dashuria që vjen në jetë.

Ec e qëlloja cili lindi i pari:
njeriu apo dashuria,
drejtoja gishtin!

Ec e qëlloja cili lindi më parë
mos ia nxirr bishtin!

NË KAPËRCYELL

Në ëndërr pashë
t'rreptë një përpyekje:
kulçedrën me malin
për jetë a vdekje.

Filloj në bjeshkë
bubulloj në vërri,
mjegulla pështillej,
plumb binte shi.

Gurrat ç'lotonin,
lisat çanin krahët,
ç'vyshkeshin lulet,
ç'goditnin bahet!

Ajo shtatëkrerëshe
e pa zezëditën,
në kapërcyell kohësh
ia patën zënë pritën.

U përndrit vendi
shkëndija, flakë,
kërthizën t'ia prenin
kulçedrës plakë.

DORA E ZEZË

Një Dorë e Zezë
lodra ka vrarë,
bota e tërë
krimin ka parë.

Pse Dorë e Zezë
po bën krim,
pse vret e pret
e sjell trishtim?

Fytyrëxhelati
kaloi shumë kodra;
ëndrra varrosi,
varrosi lodra.

Ai voc i Pishës
loti i rridhka faqes,
me facoletë pikëllimin
ia fshinte Manushaqes.

MISRI E GRURI

Misri koburet në brez,
gruri mustaqet dredh.

në qiell lauresha-shkëndijon,
këngën e bukës - reciton.

Skaj lagjes e shihni plakun
gjithë gaz dredh mustakun:

Të lumtë, ty vesë e mbarë!
Qeshuni, kosh e hambar...

MOLLËKUQJA MËSITE

Loja është lojë,
një bukramirë;
pakëz me drojë
shpreh një dëshirë...

Kur isha i vogël
zura një mollëkuqe
tek lozja n'livadhe
dhe e luta
të ma zërë
një nuse të madhe:
- Oj mollëkuqe,
sillma një nuse!

Fluturoi mollëkuqja
përtej Drini
dhe andej
qenka gëzimi...
Nusia më pret
me shërbet...

KAPËRCEVA DRININ

Kapërceva Drinin
Ta kreh krifën e kalit,
shalova këngën
parzmës së malit.

Ç'ëndërr fantastike:
fluturoja n'qiell-
në garat Olimpike
bashkë me një kërmill.

Shalova lumin
e hodha detin,
ta zgjoj frymëzimin
thellë në poetin.

GATUAJMË

Ulemi buzë lumi
në një pasdite,
me rërën e butë
gatuajmë njëqind pite.

Kjo lojë e shijshme,
e lojë pas loje...
Karkaleci qeshte
mbi fletë tërfoje.

Vrapuam pas lumit
me flokët në erë
peshq zgjuam prej gjumit
me gaz e poterë...

Fundin e ditës
e t'lodhurin hap
në majë të grepit
e dridh një krap!

GJERDAN DREDHËZASH

Do t'i fus të gjitha ëndrrat
varg në pe, si dredhëzat.

Do t'ia var n'qafë gjerdan,
vëllait tim - Dardan.

Sapo t'i sheh n'gurrë, si blerim,
do t'i tretë çdo pikëllim.

Po kur t'bjerë ai në gjumë,
mos ia qukit ndonjë pëllumb.

DORË E PAPANË

Lulet shuajnë etjen,
zogjtë lagin sytë,
kur këndojnë
bareshat lozonjare
me gisht në fyt.

Një dridhje zemre
e djaloshit
dhe kulla
marrin të mbarën, -
një dorë e paparë
sikur hap dritaren.

AI ËSHTË RRUSHI

E sheh e s'mund ta arrish -
ai është rrushi,
buzëqesh e me të mund të rrish -
ai është rrushi,
zemra të therr kur del në derë -
ai është rrushi,
lart mbi krua më rri përherë -
ai është rrushi,
çdoherë nuk rri e më shkruan letër -
ai është rrushi,
më porosit të dal patjetër -
ai është rrushi,
dashuria na pëshpërit gjithnjë -
ai është rrushi,
nuk çmallem duke e shikuar atë diell -
ai është rrushi,
e Ai shëtit e shëtit nëpër qiell -
po, Ai është rrushi.

ÇFARË KËMBËSH KA DIELLI?

Ka vatër të artë,
ka atdhe të zjarrtë.

Duart i ka të buta,
fjalët i ka të urta.

Me secilin është shok,
njerëzinë bën tok.

Plagë e vuajtje, i bën lule,
kurrë s'di për përkulje.

Këmbët i ka të rrezeve,
ngjyrën e ka të dredhëzave.

Mos është syri i gjithësisë,
që pa dhe plagët e Gjergj Elez Alisë?

KUKUBECI

Ai që i frikëson fëmijët
ka kokën me kashtë,
ai që i frikëson fëmijët
rri në terr, jashtë,
ai që i frikëson fëmijët
në kopsht bën roje,
ai që i frikëson fëmijët
jeton mes fshesave,
i ka lakmi sorrat
atje majë lisave,
ai që i frikëson fëmijët
ka kokën me kashtë,
është dënuar t'jetojë
në vetminë e lashtë...

NUK HAHET DJATHI PA BUKË

Picirruk, picirruk,
nuk hahet djathi pa bukë!

Teket e djalit t'llastuar -
n'sy t'nënës lot i përvëluar.

Nëpër skamje nënë e shkretë
mezi po të mban në jetë.

S'mund të t'shtrojë sofër t'plotë,
ndaj kurseja ndonjë lot...

PËRMBAJTJA

Lindi dielli	5
Lumi me krushq	6
Lisit	7
Fshatari im	9
Përralla lëpillet si akulllore	10
Për nënën	11
Trokitje e bardhë	12
Loja e thyer	13
Mbyllet dera, hapet dera	15
Ti e Drini	16
Si gjyle topi	17
Buzëqeshjet	18
Hap derën gur oxhaku	19
Janë dy kroje	21
Yjet në tokë do t'i zbres	22
I madh është deti	23
Jeta ka hala	24
Ninulla	25
Dashuria më solli në jetë	26
Jeta jonë s'është drejt me bisht	27
Peshqit e përflakur	28
Zogu i mërguar	29
Pikëçuditëse e mjerimit	30
Për degën e blertë	31
Dimri	33
E lanë lëkurën	34
Mallkonte shiun	35
Fyelli magjik	36
Me pika e presje	37
Drini i Bardhë pi aspirinë	38
Fëmija ka çelësin ku rritet kaltëria	39
Ç'është fshehur në gotë?	40
Liria	41
Bukuroshja e detit	42
Ëndërrat trotuarit	43

Me dy palë sy	44
Libri	45
Orë e çast	46
Hapi	47
Mos luaj me shumë letra	48
Ec e qëlloja	49
Në kapërcyell	50
Dora e zezë	51
Misri i gruri	52
Mollëkuqja mësite	53
Kapërceva Drinin	54
Gatujmë	55
Gjerdan dredhëzash	56
Dora e paparë	57
Ai është rrushi	58
Çfare këmbësh ka dielli	59
Kukubeci	60
Nuk hahet djathi pa bukë	61

Montazhi
Orhan Nurkollari

GJONGJERGJAJ BUKUROSIJA E DEJIT/Kopërtinën dhe ilustrimet
Idriz BERISHA/Rëdaktori teknik Shënisi GËRGURI/Korrektor
Sabit JAHJA/Radhija kompjuterike -INFOTRADE-/Prishtinë
1992/Radhitës Mulamet LEPAJA/Realizimi kompjuterik Lirak
ÇELAJ/Tirazhi 2000 copë U shtyp në Shtypshkronjën e NSHG
"HERATI" Prizren

Gjon Gjergjaj u lind më 15. 02. 1951 në fshatin Krushevë e Vogël të Klinës. Shkollën fillore dhe gjimnazin i kreu në Klinë. Është punëtor, në KK të Klinës. Më 1989 Redaksia e botimeve »Rilindja« ia botoi librin me poezi për të rritur me titull **»LISAT E NAKLLIT«**. Shkruan poezi për fëmijë, shumë nga të cilat i ka botuar nëpër faqet e revistave dhe të gazetave tona. Si aktor amator ka luajtur me sukses në disa shfaqje të seksionit të dramës të shtëpisë së kulturës »Jehona e Dukagjinit« të Klinës. Merret edhe më skulpturë.

